

‘DE OVERHEID IS TE VEEL PARTIJ GEWORDEN’

CEO Bert Jansen van Avebe staat dit jaar op nummer 2 in de top 50 van meest invloedrijke personen in de food- en agribusiness, zoals weekblad Boerderij die jaarlijks in december samenstelt. Net achter landbouwminister Carola Schouten. Zijn heilige overtuiging is dat bij voedselproductie in Nederland het accent niet moet liggen op volumegroei, maar op innovatie en het creëren van marktwaaarde. Een interview.

Tekst: Jelle Feenstra

CEO Bert Jansen van Avebe: ‘De meeste mensen dragen de meeste boeren een warm hart toe. Laten we er samen voor zorgen het belang van de landbouwsector hoog op de politieke- en maatschappelijke agenda te houden.’

Bert Jansen werd op 1 september 2008 CEO van Avebe. Onder zijn leiding transformeerde Avebe van een noodlijdend concern op de rand van de afgrond in een gezonde en goed geld makende onderneming. In 2008 lag de prestatieprijs van het aardappelzetmeelconcern op € 49,92 per ton aardappelen. In boekjaar 2019-2020 was dat met € 96,15 bijna het dubbele. Maar Jansen vindt het mooi geweest, hij begint aan zijn laatste jaar. In de tweede helft van 2021 stopt hij er mee. Hij is dan dertien jaar CEO van Avebe geweest.

Avebe produceert vooral ingrediënten voor voeding, producten met een hoge toegevoegde waarde. ‘Wij denken niet in volume, maar in waardecreatie. Dat bereiken we met innovaties en een voortdurende verduurzaming. Daarom is het belangrijk dat Avebe blijft investeren. Zo krijgen we onze prestatieprijs verder omhoog’, zei Jansen in een recent interview in Boerderij. Ondanks corona lukte het Avebe ook dit jaar om de prestatie te verbeteren. Door corona wordt er over de hele wereld veel meer thuis gekookt. Dat vergroot de vraag naar ingrediënten voor soepen, sauzen en langer houdbare voeding. Avebe draaide mede daardoor afgelopen boekjaar een omzet van € 611,2 miljoen en een netto-resultaat van € 8,7 miljoen. Het bedrijf telt 2.280 leden, 55 meer dan in het vorige boekjaar. De eerste ledenstijging sinds vijftien jaar komt door de goede uitbetalingsprijzen.

‘Het programma Fascinating is een kans op een doorbraak waar we in de Noordelijke landbouw trots op kunnen zijn.’

Wat vindt u de sterke punten van de Nederlandse landbouw?

‘Het adaptieve en innovatieve vermogen. Boeren hebben de afgelopen jaren continu geanticipeerd op veranderend beleid. Daarnaast

zie ik onder onze eigen telers veel innovatiekracht. Of het nou gaat om het telen van duurzamere aardappelrassen die minder gewasbeschermingsmiddelen nodig hebben of allerlei proeven met precisielandbouwtechnieken, zoals druppelirrigatie en duurzaam energiegebruik. De wil om toe te werken naar een toekomstbestendige landbouw is er.’

Vindt u dat de overheid het belang van de Nederlandse land- en tuinbouw voldoende onderkent?

‘De overheid zou een rol kunnen spelen om de partijen in het debat weer op een constructieve manier bij elkaar te krijgen. Nu is de overheid misschien wat te veel een partij geworden. Ik heb initiatieven gezien die het debat weer uit de loopgraven proberen te trekken. Dat lijkt me wenselijk en verdient overheidssteun. Ook ben ik blij met de steun die de provincie Groningen begin december heeft toegezegd voor het programma Fascinating. Dat is een kans op een doorbraak waar we in de Noordelijke landbouw trots op kunnen zijn. Alles zit erin: de landbouw, eiwitproductie, verwerkingscapaciteit, benutten van reststromen en niet te vergeten gezondheid. Dit soort ondersteuning hebben we nodig.’

Landbouwminister Schouten wil toe naar een circulaire landbouw. Vindt u dat haalbaar?

‘Ja, mits we daar als sector de tijd en middelen voor krijgen en er

een serieuze, concrete visie op een verdienmodel voor de boer is. Met Agrifirm, Cosun, FrieslandCampina, kennisinstellingen en een aantal organisaties in de voedingsindustrie werken we samen aan de landbouwsector van de toekomst. In dit programma, dat ik al eerder noemde, genaamd Fascinating, werken we aan een circulair systeem dat duurzaamheid, natuur, gezonde voeding én economische impact met elkaar in balans brengt. Maar zoals gezegd, dit vraagt tijd en middelen. Vanuit de overheid is het belangrijk hier de voorwaarden voor te creëren. Zo werk je samen aan een opwaartse spiraal.’

Er is grote maatschappelijke druk op boeren. Het lijkt wel of die druk elk jaar toeneemt. Wat kunnen we doen om die druk wat weg te halen en weer een maatschappelijk hoog gewaardeerde sector te worden?

‘Allereerst door niet alleen over de sector te spreken, maar juist met de mannen en vrouwen die samen onze landbouw vormen. Van de boer op de akker tot de voedingsindustrie waartoe ook Avebe behoort. We moeten problemen met stikstof, klimaatverandering, water en biodiversiteit onder ogen durven zien en benoemen, maar dat niet achteloos op het bord van de boer neerleggen.’

‘Kijk, de boer doet al generaties wat de markt en de maatschappij vragen: dat was genoeg en efficiënt produceren om veel monden te kunnen voeden. Maar we zien nu een nieuwe dynamiek ontstaan. Door wetenschappelijke en maatschappelijk inzichten wordt er nu iets anders gevraagd; produceren op een volhoudbare manier. Dat moeten we samen doen. En we moeten ons realiseren dat hier tijd voor nodig is. Als boeren perspectief hebben op een passend rendement, dan zijn zij de beste partners om het in de praktijk te brengen. Niet als ze ‘de schuld in de schoenen geschoven krijgen.’

Denkt u dat de maatschappij en de boeren het op termijn eens kunnen worden?

‘Ik zie genoeg innovatief potentieel om onze Nederlandse agrisector als maatschappij te omarmen en gezamenlijke doelen na te streven. Het is belangrijk om alle feiten op tafel te leggen, af te rekenen met mythes en met een vertegenwoordiging van belanghebbenden naar een toekomstperspectief te kijken die werkbaar is voor iedereen.’

Welke trends/transities ziet u in de land- en tuinbouw opkomen en zit daar ook gamechangers tussen die het speelveld blijvend gaan veranderen?

‘De overgang van een volumegedreven naar een waardegedreven landbouw. De boer van de toekomst houdt nog meer rekening met zijn omgeving en zorgt voor een goede biodiversiteit. Je maakt daarmee je eigen productiecapaciteit toekomstbestendiger. Wanneer je de bodem gezond houdt, heb je een weerbare bodem. En een weerbare bodem geeft een weerbare teelt. We zien dat onze afnemers zich realiseren dat ze voor een goede en stabiele grondstofvoorziening afhankelijk zijn van de teler en dat duurzame landbouw de manier is om dat te bereiken.’

Welke tip zou u boeren voor 2021 willen meegeven?

‘De wereld om ons heen is veranderd. De meeste mensen dragen de meeste boeren een warm hart toe. Laten we er samen voor zorgen het belang van de landbouwsector hoog op de politieke- en maatschappelijke agenda te houden.’